

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens I. & II. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas Missalis
- Cum Præfatione seu Præmonitione necessaria Bibliopolæ ad Lectorem

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Qualitate Paramentorum. XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40113

sa aliena, quam propria, debent uti eo- 11. Junii 1701. & datum in nostro
dem colore, qui in illa Ecclesia adhibetur. ce sub n. 560.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. XIX. De Qualitate Paramentorum.

I. Gavanti pag. 90. col. 1. lit. d. *Pluviale*, & *cappa* sunt idem.) Pluviale, ut optime observat Gavantus cum Honorio in *Gemma Anima* lib. 1. cap. 227. idem est ac cappa: cappa etenim processu temporum auctoritate superiorum ad meliorem formam redacta, & mutato capucio in ornamentum à tergo pendens, inter vestes Sacras retenta est sub antiquo nomine pluvialis; & modò pluviale communiter vocatur, vel casula processoria cit. à Cypriano Episcopo Tolonen. in vita S. Cæsarii Arelaten. apud Mabillon. lib. 1. Liturgiæ Gallicanæ cap. 7. n. 2. Pluviali autem utitur Celebrans in Processionibus, Benedictionibus, & aliis Sacris functionibus; ut constat ex Rubrica n. 3. hujus tituli. Ratio literalis est, ut etiam in vestibus appareat discrimen inter Sacrificium, quod in Missa peragitur; quo nihil sanctius à Fidelibus tractari potest, ex Tridentino sess. 22. in Decreto de observandis in celebratione Missæ; ut, inquam, sit discrimen inter Sacrificium, & alias Sacras functiones: quia in Missa Sacerdos utitur planeta seu casula, quæ ad usum Sacrificii singulariter est destinata & benedicta. Non est tamen confundenda casula cum cappa; ut optime notat Bissus lit. G. n. 149. contra Durandum lib. 2. cap. 1. qui vult, quòd nomine cappæ intelligatur casula; quod est falsum, ut patet ex descriptione cappæ, quam affert Honorius loc. cit. ubi dicit, quòd cappa habet in supremo capucium, deinde ad pedes pertingit, & à parte antè est aperta: casula autem erat antiquitus ex omni parte clausa; de qua fultus discurremus in primo titulo sequentis secundæ partis. Deset

autem, ut in Benedictionibus, & aliis functionibus sollempnioribus extra Sacrificium planeta non utatur; sed loco illius pluviale, quod aptissimum indumenti genus videtur ad decens Sacerdotis ornamentum super albam.

Eodem utitur Assistentis Celebrantis; quæ inde resultat major veneratio erga Celebrantem, & ipsam Sacram functionem: tribuitur etiam Cantoribus ad majorem Solemnitatem; quia non est vestis propria Sacerdotis, ut planeta, seu casula, sed communis aliis. Ex Honorio in *Gemma Anima* supra cit. & Quarti tit. 19. à n. 1. usque ad n. 3. inclusive.

Quamvis supradictum pluviale non sit benedicendum, ex Gavanto hic; nihilominus Quarti supra dub. 2. vult, quòd tam pluviale, quàm dalmaticæ (licet de his nihil expressum inveniatur apud Auctores; nec eorum Benedictionem videantur insinuare) debeant benedici ea Benedictione, quæ designatur in Missali pro indumentis Sacerdotibus in genere.

Explicatio, quid veniat nomine pluvialis, & aliis ad talem vestem spectantibus, progredimur nunc ad exponendum, quid veniat nomine cappa Ecclesiastica. Cappa igitur significat etiam cappam magnam, seu longam, cum cappucio pellibus, vel serico secundum temporum exigentiam sublato; quæ utuntur Cardinales, Episcopi, & in multis Cathedralibus etiam Canonici, Romæ vero in Ecclesiis Patriarchalibus, Beneficiariis quæque cappa magna utuntur; sed differt à Canonicali in colore Pellicæ: nam Beneficiariorum est cinericei coloris; Canoniorum vero

candidi armelini. Cappa hæc ab habitu Monachalis forma desumpta fuit, quando hi Ecclesiam gubernarunt; & dicitur *cappa choralis* à Mathæo Parisio: igitur cappa significat Sacerdotalis dignitatis eminentiam: Rupertus *cap. 1. Apoc.* Cauda verò longitudo denotat, quòd usque ad diem extremum Judicii sic dignitas Sacerdotalis duratura: defertur tamen hæc cauda sub brachio involuta, & plicata; quia dignitas Ecclesiastica manifestari non debet, nisi urgente necessitate ad Dei honorem, & animarum salutem. Pellicis, quæ in collo ejusdem, & circa pectus sibi sita est, Prælatum meminit peccatorem esse: D. Augustinus contra mendacium *cap. 10.* seu, ut Origeni placet, ob mortis memoriam. Macrius v. cappa *pag. mibi 115. & seqq.* Verùm recentissimè Petrus Moretus in sua erudita discept. epistolari de Rituariandi Chorale indumentum n. 78. usum capparum censet à Canonicis Regularibus seu Clerico Monachis originem trahere; & colligit ex Constitutionibus totius ordinis

Canonicorum Regularium, illos habitum induisse Choralem, & alicubi etiam nunc induere simillimum descripto in Constitutionibus Ecclesiæ Lateranensis, & Vaticanæ: idem etiam colligi asserit ex cæteris Canonicorum Regularium documentis; hæcque habitus similitudinem mirificè comprobant multiplicis speciei imagines Clerico Monachorum, incisæ in Catalogo ordinum Religiosorum, & in libro Eccles. Hierarchiæ, quos Bonanus Soc. Jesu recentè evulgavit.

De manipulo, & reliquis indumentis Sacerdotalibus, mentionem faciemus in Observationibus nostris ad Gavanti Commentaria in 1. titulum 2. partis paulò inferius.

II. Ad finem tituli.) In insignioribus Regularium Ecclesiis Sac. Congregatio concessit usum planetarum plicatarum, teste Alcozer, relato à Gavanti in Indice suorum Decretorum; quod Decretum stat in nostro Indice sub numero 247.

De prædictis planetis plicatis fusè agimus in prima Dominica Adventus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

TIT. XX. De Præparatione Altaris & Ornamentorum ejus.

I. Rubr. pag. 56. & Gavanti. *ibid. col. 1. lit. m. Altare.*) Cum nulla unquam fuerit sine Sacrificio Religio, nec ullum sine Altari Sacrificium, necesse est à Religionis nostræ primordiis fuerint Altaria in Ecclesia, cum in ea omnium maximum offeratur Sacrificium: & quamvis Hæretici veritatem Eucharistici Sacrificii negantes, inficiantur Aras etiam antiquitus extitisse; nihilominus tot sunt in Sanctis PP. testimonia in illius rei confirmationem, ut cœcutire omnino videantur, qui contrarium asserere non dubitarunt. Hinc nonnulli ex Hæreticis tot PP. auctoritate convicti, candidè fassi sunt, Ecclesiam primis Sæculis suas Aras habuisse, in quibus Deo Sacrificium offerret. Et qui-

dem nonnulla de Altarium in Christiana Ecclesia, origine, materia, forma, Consecratione, Ritum, &c. eruditè scripta sunt à Gotofredo Voigto in libro postumo, & primum in lucem edito à Johanne Alberto Fabricio, typis Spieringianis, Anno 1709.

Cujus materiæ fuerint Altaria primis Ecclesiæ Sæculis, an ex ligno confecta, vel lapide, adhuc incertum est. Communis fert eruditorum opinio, primis Ecclesiæ temporibus Altaria fuisse lignea. Profectò Christus Dominus in vulgari, ac lignea mensa incruentè se ipsum Patri obtulit in Sacrificium; & Apostolos etiam Christi exemplo in Aris ligneis consecrassè, persuadere videtur, & nascentis Ecclesiæ simplicitas, &